

UZASADNIENIE

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032

Zgodnie z art. 28 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000.

Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. nr 2011/64/WE obszar Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 został zatwierdzony i uznany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych opracowanym w październiku 2008 r. (zaktualizowanym w styczniu 2021 r.) obszar Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 został wyznaczony dla ochrony następujących przedmiotów ochrony:

- zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych, (kod: 5130),
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z (*Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*), (kod: 6210),
- wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*), (kod: 8210),
- jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, (kod: 8310),
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), (kod: 9130),
- ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), (kod: 9150).

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

Przedmiotowy obszar Natura 2000 znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, który ma plan ochrony (Uchwała Nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"), jednak plan ten nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W obrębie ostoi wyznaczono rezerwat przyrody: „Góra Zborów”, który ma zadania ochronne (Zarządzenie Nr 10/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2019 r.). Zadania ochronne nie zawierają jednak zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Obszar Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 pokrywa się z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Złoty Potok, Koniecpol i Siewierz, dla których plany urządzenia lasu nie zawierają zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Mając powyższe na uwadze, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032, nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności poniższej literatury:

- GIOŚ. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu w latach 2013-2014. Warszawa.

- Ignaczak M., Stopczyński M. Postawa T. Ekologic. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie występowania nietoperzy na obszarach sieci Natura 2000 Ostoja Kroczycka. Łódź.
- Kucharzyk J. i in. Centrum Ochrony Mokradeł. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie siedlisk nieleśnych na obszarach sieci Natura 2000 Ostoja Kroczycka. Warszawa-Olsztyn.
- Kulpiński K., Tyc A., Salasa-Orpych A. Aerdo Group. 2015. Występowanie, ocena stanu ochrony, zagrożenia i monitoring siedlisk i gatunków leśnych na obszarze sieci Natura 2000 Ostoja Kroczycka, z uwzględnieniem terenów przyległych. Czeladź.
- Makomska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ. Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Perzanowska J. (red.) 2010. Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Tyc A. i in. Fundacja Przyroda i Człowiek. 2015. Identyfikacja obszarów występowania, zagrożenia, ochrona oraz monitoring skał wapiennych, jaskiń i schronisk skalnych, występujących na obszarach sieci Natura 2000 Ostoja Kroczycka, z uwzględnieniem terenów przyległych. Kostkowice.

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem ustaleń dotyczących stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony, dokonanych na podstawie dostępnych danych, w tym ww. opracowań. Potwierdzono występowanie w stanie kwalifikującym do uznania za przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 następujące siedliska i gatunki:

- 5130 zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych,
- 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*),
- 8210 wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*),
- 8310 jaskinie niedostępne do zwiedzania,
- 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9150 ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*),
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*),
- 1308 mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*),
- 1323 nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*),
- 1324 nocek duży (*Myotis myotis*).

W trakcie badań terenowych mających na celu weryfikację stanu zachowania siedlisk przyrodniczych występujących w obszarze Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 stwierdzono występowanie siedlisk i gatunków, które dotychczas nie były przedmiotem ochrony w SDF: 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 1303 podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1308 Mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*), 1323 Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*), 1324 nocek duży (*Myotis myotis*). Obecnie został przygotowany wniosek o zmianę SDF w odniesieniu do ww. siedlisk przyrodniczych i gatunków, który zostanie przekazany do weryfikacji do Komisji Europejskiej.

Mając na względzie uwarunkowania formalne i merytoryczne, w planie zadań ochronnych wskazano w poszczególnych załącznikach zidentyfikowane zagrożenia, cele i działania ochronne odnoszące się do potwierdzonych w wyniku badań terenowych siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony.

1. Zagrożenia istniejące i potencjalne zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 3 do zarządzenia. Zidentyfikowane istniejące zagrożenia, których eliminacja umożliwi właściwe zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony obejmują głównie:
 - 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych: płaty zarośli jałowca pospolitego podlegają ocienieniu przez roślinność drzewiastą występującą przy ich granicach, co powoduje zmiany w obrębie roślinności zielnej (zmniejszenie udziału gatunków związanych z murawami kserotermicznymi). Palenie ognisk w bezpośrednim sąsiedztwie jałowczysk powoduje lokalnie zmianę składu gatunkowego roślinności i degradację siedliska.
 - 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): zarzucenie pasterstwa i brak wypasu, który powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska. Zalesianie terenów, a przez to ograniczenie wzrostu roślinności zielnej związanej z murawami kserotermicznymi. Tworzenie dzikich ścieżek i szlaków powodujące wydeptywanie roślinności muraw kserotermicznych i wkraczanie gatunków niezwiązanych z siedliskiem. Palenie ognisk oraz malowanie ostańców wapiennych powoduje degradację siedlisk. Negatywny wpływ turystyki wspinaczkowej w miejscach występowania siedliska, powoduje wydeptywanie i zmiany w szacie roślinnej muraw naskalnych. W części płatów występują problematyczne gatunki rodzime: orlica pospolita (*Pteridium aquilinum*) i trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), malina/jeżyna (*Rubus spp.*), których rozrost powoduje ograniczenie rozwoju roślinności właściwej dla muraw kserotermicznych.
 - 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): wycinka lasu w otoczeniu ścian powoduje zmniejszenie ocienienia i ustępowanie części właściwych dla podtypu cieniolutnego siedliska gatunków mchów i paproci. Podobny wpływ ma przerzedzenie warstwy drzew, które powoduje zmniejszenie ocienienia w podtypie cieniolutnym, w tym w pobliżu stanowisk jęczynika zwyczajnego (*Phyllitis scolopendrium*) i ustępowanie części właściwych gatunków cieniolutnych mchów i paproci. Palenie ognisk w pobliżu ścian skalnych i przy otworach jaskiń powoduje degradację siedliska. Turystyka wspinaczkowa w obrębie ścian z siedliskami, w tym zakładanie stałych punktów asekuracyjnych (ringi, stanowiska asekuracyjne) oraz fizyczne niszczenie roślinności przy czyszczeniu chwytów do wspinaczki powodują degradację siedliska. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja i nadmierny rozrost krzewów rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie skał lub na skałach powoduje zmniejszenie płatów siedliska i ustępowanie gatunków światłolubnych.
 - 8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania: zasypywanie jaskiń odpadami z gospodarstw domowych oraz resztkami roślin powoduje degradację siedliska. Penetracja jaskiń nieposiadających zabezpieczenia otworu oraz ich zaśmiecanie, palenie ognisk w otworach jaskiń, okoplenie ścian, załatwianie potrzeb fizjologicznych w jaskiniach powodują degradację siedliska, szczególnie w okresie hibernacji nietoperzy taka penetracja powoduje zmiany w parametrach siedliska. Prowadzenie wykopaliskowych badań archeologicznych bez uzgodnień z RDOŚ i współpracą np. z paleontologami, powoduje niszczenie namuliska.
 - 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*): usuwanie martwych i umierających drzew, a tym samym mała ilość martwego drewna w siedlisku, zwłaszcza drewna wielkowiekowego powoduje zmiany w strukturze siedliska. Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna powodują zmiany w siedlisku. Na niektórych płatach w runie stwierdzono osobniki czeremchy amerykańskiej (*Padus serotina*) i niecierpka drobnokwiatowego (*Impatiens parviflora*), których obecność powoduje zmiany w strukturze siedliska. Również wycinka lasu stwierdzana na pojedynczych stanowiskach powoduje degradację siedliska.
 - 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*): przerzedzenie warstwy drzew, a przez to przekształcenie struktury wiekowej, pionowej i przestrzennej drzewostanów, powoduje zmiany struktury siedliska. Nielegalny wjazd do lasu, w tym na teren rezerwatów przyrody pojazdów typu quad powoduje degradację siedliska.

2. Cele działań ochronnych zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 4 do zarządzenia. Główne cele obejmują przede wszystkim:
- 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych: utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, łącznie na co najmniej 8 ha na 7 stanowiskach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki krzewów, gatunki charakterystyczne murawy/wrzosowiska, udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 – 2 m wysokości).
 - 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, łącznie na co najmniej 4 ha na 20 stanowiskach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, ekspansja krzewów i podrostu drzew.
 - 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska na co najmniej 10 ha, na 17 stanowiskach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, pokrycie przez gatunki traw, ślady wspinaczki lub wydeptywania.
 - 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania: utrzymanie siedliska w 24 jaskiniach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: cechy mikroklimatu jaskini, dostępność jaskini i stopień antropopresji.
 - 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*): utrzymanie powierzchni siedliska na co najmniej 160 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: charakterystyczna kombinacja florystyczna, wiek drzewostanu, martwe drewno (zasoby łączne), martwe drewno wielkowymiarowe, drzewa mikrosiedliskowe (biocenotyczne).
 - 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*): utrzymanie powierzchni siedliska, na co najmniej 80 ha oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: gatunki charakterystyczne, gatunki dominujące, gatunki obce ekologicznie w drzewostanie.
3. Działania ochronne zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 5 do zarządzenia. Wynikają one bezpośrednio z przyjętych celów działań ochronnych:
- 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych oraz 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*): zachowanie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony poprzez użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne trwałych użytków zielonych. W szczególności poprawa warunków świetlnych poprzez usunięcie 80-90% drzew i krzewów z całego obszaru zajmowanego przez siedlisko oraz w promieniu 30 m od granic płatu siedliska (z wyjątkiem osobników o pokroju pomnikowym). Bezwzględnie należy pozostawić wszystkie osobniki jałowca pospolitego (*Juniperus communis*). Bardzo istotny jest wypas zwierzętami gospodarskimi (wskazane stado mieszane – owce z niewielkim udziałem kóz i innych zwierząt gospodarskich.), w celu ograniczenia ekspansji krzewów liściastych oraz poprawy struktury i składu gatunkowego siedlisk.
 - 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis*): wyłączenie płatów siedlisk z użytkowania w miejscach występowania cieniolutnego podtypu siedliska (8210-2-2), a także w promieniu 30 m od tych siedlisk, tak aby utrzymać zacienienie siedliska. Odstąpienie od wyznaczania nowych dróg wspinaczkowych w miejscach występowania cieniolutnego podtypu siedliska (8210-2-2), szczególnie na stanowiskach z (*Ctenidio-Polypodietum*) – zespół paprotki pospolitej i grzebieniowca piórkowatego, a także obniżenie stanowisk zjazdowych (tam, gdzie nie zostało to jeszcze wykonane).
 - 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): utrzymanie siedliska w 24 jaskiniach oraz utrzymanie lub osiągnięcie ocen FV lub U1 wskaźników: Kontrola jaskiń (z zewnątrz i wewnątrz) w okresie hibernacji nietoperzy, by stwierdzić ewentualne próby eksploracji, zaśmiecenie, palenie ognisk itp. Likwidacja nielegalnych oznakowań na drzewach wskazujących dojście oraz usuwanie śmieci z jaskiń. Zapewnienie odpowiedniego nadzoru i kontroli nad jaskiniami.

- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwymi dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawianie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych, tak by dążyć do udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat i 50 lat, utrzymanie w cięciach uprzążających intensywności użytkowania poniżej 90%. Odstąpienie od wprowadzania odnowień gatunków obcych geograficznie (również w wydzieleniach sąsiadujących) oraz obcych ekologicznie w siedliskach, w tym sosny, dębów, świerka, jodły i modrzewia.
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), 1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*), 1324 Nocek duży (*Myotis myotis*): modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez pozostawianie martwych drzew i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, tak by dążyć do wartości 20m³/ha. Pozostawianie grubych kłód i stojących pni >3 m długości/wysokości i >50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić, lub w grubszym końcu kłody, tak by dążyć do uzyskania wartości >5 szt./ha. Pozostawianie > 20 szt./ha drzew biocenotycznych.

Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach leśnych (9130, 9150), osiągnięcie części celów i zrealizowanie działań ochronnych może wykraczać poza okres 10 lat.

Dla wszystkich przedmiotów ochrony wskazano konieczność przeprowadzenia działań związanych z monitoringiem stanu ochrony i realizacji działań ochronnych, zgodnie z metodyką stosowaną w PMŚ GIOŚ.

W wyniku prac nad planem zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru stwierdzono, że nie jest konieczne sporządzenie planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032, ponieważ plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze z uwagi na zaplanowany zakres wskazanego monitoringu.

Przebieg granic obszaru Ostoja Kroczycka PLH240032 przedstawiono na załączniku mapowym, a długość i szerokość geograficzną punktów węzłowych, podano w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 (zał. 1 i 2 do zarządzenia).

Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewniła możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostali zaproszeni przedstawiciele samorządów, leśników, parków krajobrazowych, gospodarujący wodami, naukowcy, przedstawiciele Regionalnej Rady Ochrony Przyrody i organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną przyrody, środowiska grotolazów i alpinistyczne. Przygotowując projekt zarządzenia wzięto także pod uwagę wnioski i uwagi zgłoszone przez ww. zainteresowanych.

Mając na względzie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Fakt przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Kroczycka PLH240032 podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, a także poinformowanie właściwych terenowo jednostek samorządowych, członków Zespołu Lokalnej Współpracy oraz pozostałych zidentyfikowanych zainteresowanych.

Informację o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia podano do publicznej wiadomości, poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 20 października 2021 r. Obwieszczenie o sporządzeniu projektu przedmiotowego zarządzenia opublikowane zostało również w prasie (Dziennik Zachodni 25 października 2021 r.). W obwieszczeniu poinformowano o możliwości i sposobie

zgłaszania uwag podając, że winny być one wnoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w terminie 21 dni.

Obwieszczenie to zamieszczono na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, a także przekazano do właściwych miejscowo gmin. Gminy: Niegowa, Kroczyce, Włodowice i Zawiercie podały do publicznej wiadomości obwieszczenia poprzez ich wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibach urzędów.

W wyznaczonym terminie wpłynęły następujące uwagi do projektu zarządzenia.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>Wyłączenie płatów siedlisk z użytkowania w miejscach występowania ceniolubnego podtypu siedliska (8210-2-2), a także w promieniu 30 m od tych siedlisk, tak aby utrzymać zacienienie siedliska. Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</i></p> <p>Pomimo niewymienienia w załączniku 5b wydzieleń leśnych na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Siewierz, chcielibyśmy zauważyć, iż: Drzewostan, w którym nie prowadzone są żadne zabiegi ma tendencje do rozpadania się, co więcej jest bardziej narażony na występowanie różnych patogenów i trudne warunki atmosferyczne. Proponujemy, żeby w obszarze o jakim mowa wyżej prowadzić cięcia częściowe/przerębowe co zapewni ciągłość wymiany pokoleń poprzez stałe inicjowanie odnowienia i zróżnicowaną budowę pionową drzewostanu. Tylko taka forma ochrony czynnej ma szansę na utrzymanie stałego ocienienia na 8210.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wyłączenie z użytkowania drzewostanu w odległości 30 m od ceniolubnego podtypu siedliska 8210-2-2 zapewni skuteczną ochronę siedliska.</p> <p>W ubiegłych latach zaobserwowano w „jurajskich” obszarach Natura 2000 na gruntach leśnych praktyki usuwania drzew ze skał oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, co skutkowało zniszczeniem szaty roślinnej na skałach.</p>
2.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>Modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawianie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych, tak by dążyć do udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat >10% oraz >50% udziału drzew starszych niż 50 lat (z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykroczyć poza okres 10 lat).</i></p> <p>- w cięciach uprzątających</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Usunięto określenie <i>objętościowego</i>. Celem zapisu działania ochronnego jest uzyskanie odpowiedniego udziału starszych drzew w drzewostanie, a nie określonej masy drewna. Ponadto na końcu grupy działań dodano zapis <i>Działanie należy rozpatrywać w skali stanowiska obejmującego grupę wydzieleń leśnych</i>. Stanowiska wyróżnione w dokumentacji do zarządzenia obejmują od kilku do kilkudziesięciu wydzieleń leśnych. Zapis działań ochronnych pochodzi z przewodników metodycznych siedlisk przyrodniczych wydanego</p>

		<p><i>intensywność użytkowania nie może przekroczyć 90%.</i></p> <p>Powyższy postulat uniemożliwia wykonanie odnowienia lasu zgodnie z zasadami gospodarki leśnej. Jest to sprzeczne z ustawą o lasach.</p> <p>Najbardziej właściwym postępowaniem jest stosowanie zasad rębni częściowej lub przerębowej.</p> <p>Prawidłowo prowadzone cięcia ww. sposobami gwarantują trwałe utrzymanie drzewostanu w dobrej kondycji zdrowotnej.</p>	<p>przez GIOŚ.</p> <p>Docelowy zapis działania ochronnego:</p> <p><i>Modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawienie gatunków drzew właściwych dla siedlisk przyrodniczych tak by dążyć do udziału drzew starszych niż 100 lat > 10% oraz 50% udziału drzew starszych niż 50 lat. Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.</i></p>
3.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>Modyfikacja metod gospodarowania gatunkami drzew właściwych dla siedliska przyrodniczego poprzez: pozostawianie martwych drzew i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, tak by dążyć do wartości 15-20m³/ha, - pozostawianie grubych kłód i stojących pni > 3 m długości/wysokości i > 50 cm grubości, mierzonej w pierśnicy martwych drzew stojących, a w przypadku kłód leżących – w pierśnicy, jeśli można ją określić lub w grubszym końcu kłody, tak by dążyć do uzyskania wartości 4-5 szt./ha.</i></p> <p>Podawanie konkretnych wymiarów drewna i ilości w jakiej ma zalegać lub też stać powinno być zmienione z uwagi na to, iż może nie być dostatecznie dużo martwych kłód w drzewostanie, który wykazuje wysoką zdrowotność. Bezzasadne było by celowe wycinanie czy uśmiercanie drzew w celu osiągnięcia pożądaných ilości drewna. Pozostawianie martwych drzew stojących stwarza duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi więc jest to zbyt duże ryzyko.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zapis odnoszący się do zasobów martwego drewna wielkowymiarowego został sformułowany w przewodnikach metodycznych dla siedlisk przyrodniczych. Jest to informacja, co należy do tych zasobów drewna wliczać. Zasoby takie należy pozostawiać w płatach siedliska. Zapis nie nakłada „wymuszonej” wycinki drzew. Zapis nakłada jednak obowiązek prowadzenia gospodarki leśnej w taki sposób, aby stopniowo dążyć do zwiększenia zasobów martwego drewna, tzn. drzew, które w jak najkrótszej perspektywie mają szanse (na skutek naturalnych procesów) stać się martwym drewnem.</p> <p>Ponadto w działaniu ochronnym istnieje zapis: <i>Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.</i></p>
4.	Nadleśnictwo Siewierz	<p>Załącznik 5 dla działania ochronnego pn. <i>pozostawienie > 20 szt./ ha drzew biocenotycznych.</i></p> <p>Pomimo zapisu „Z uwagi na długotrwałe procesy zachodzące w siedliskach, zrealizowanie działania może wykraczać poza okres 10 lat.” proponujemy, aby nie podawać konkretnych ilości drzew z uwagi na to, iż w drzewostanie może po prostu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zapis dotyczący liczby drzew biocenotycznych na ha został sformułowany w przewodnikach metodycznych dla siedlisk przyrodniczych. Istnienie takich drzew w określonej liczbie jest jednym z warunków utrzymania siedliska w określonym stanie zachowania. Należy dążyć do</p>

		ich zabraknąć. Co więcej takie drzewa są często już martwe lub zamierające więc stwarzają poważne zagrożenie dla ludzi, zwłaszcza gdy weźmiemy pod uwagę ostatnie częste w tych czasach ekstremalne zjawiska pogodowe. Ścięcie takich drzew eliminuje zagrożenie dla otoczenia i powoduje inicjacje zwiększania zasobów drewna martwego.	właściwego stanu zachowania – FV. Osiągnięcie takiego stanu w wielu miejscach wychodzi poza okres obowiązywania pzo, czyli 10 lat. Zapis taki został również ujęty w opisie działania ochronnego. Pozostawienie drzew biocenotycznych wynika także z innych dokumentów jak Instrukcja Urządzenia Lasu, Zasady Hodowli Lasu, a także Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.
5.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę uwzględnić poprawę nazewnictwa w przypadku Skały Apteka, w tekście ekspertyzy wskazuje się nazwę „Wzniesienie Apteka”, najprawdopodobniej oznaczające lokalizację Skała Apteka.	Uwaga nieuwzględniona. W szablonie dokumentacyjnym, który stanowi materiał wyjściowy do planu zadań ochronnych (pzo) jak i w samym projekcie pzo występują nazwy: <i>Apteka i Skała Apteka</i> . Natomiast ekspertyza przyrodnicza nie jest przedmiotem analizy w opiniowaniu pzo.
6.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę uwzględnić poszerzenie Ostoi o powierzchnię Góra Apteka (Ruskie Skały), w kontekście występowania cennych płatów - nie uwzględniono w ekspertyzie ciepłolubnych siedlisk otwartych na Górze Apteka (wniosek na podstawie analizy przedstawionego materiału kartograficznego).	Uwaga częściowo uwzględniona. RDOŚ w Katowicach rozważa powiększenie obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 o Górę Apteka. Wniosek o zmianę granic tego obszaru zostanie złożony do GDOŚ osobnym postępowaniem po skompletowaniu wszystkich danych naukowych i przygotowaniu wniosku formalnego.
7.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę uwzględnić poszerzenie Ostoi o powierzchnię Okiennik Wielki, w kontekście występowania cennych płatów, nie uwzględniono w ekspertyzie ciepłolubnych siedlisk otwartych w rejonie Okiennika Wielkiego (wniosek na podstawie analizy przedstawionego materiału kartograficznego).	Uwaga nieuwzględniona. Okiennik Wielki jest odizolowanym stanowiskiem z siedliskiem 8210 wapienne ściany skalne. W ocenie RDOŚ w Katowicach włączenie tego stanowiska do obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032 nie jest zasadne. Obecnie prawie wszystkie istotne stanowiska z tym siedliskiem na Wyżynie Częstochowskiej zostały włączone do sieci obszarów Natura 2000. W sąsiedztwie Ostoi Kroczyckiej poza granicami znajdują się 3 stanowiska, z czego dwa: Ruskie Skały (Apteka) i Słupsko planowane są przez RDOŚ w Katowicach do włączenia do granic obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032.
8.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę uwzględnić jako przedmiot ochrony Ostoi gniewosza plamistego <i>Coronella austriaca</i> – jedyne, znane	Uwaga nieuwzględniona. Gniewosz plamisty nie jest wymieniony w SDF dla obszaru

		stanowisko gatunku na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, w części województwa śląskiego (gatunek z Załącznika Dyrektywy UE).	Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032. Projekt zarządzenia nie uwzględniał tego gatunku. W przypadku złożenia kompletnego wniosku o dodanie nowego przedmiotu ochrony, zgodnie z wytycznymi GDOŚ, RDOŚ w Katowicach rozważy możliwość zmiany SDF i zarządzenia pzo w tym zakresie.
9.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę uwzględnić jako przedmiot ochrony Ostoi gatunek warzucha polska <i>Cochlearia polonica</i> oraz uwzględnić poszerzenie Ostoi o jej nieodległe stanowisko Plan Zadań Ochronnych bez rozpoznania faunistycznego, w tym bezkręgowców jest niekompletny, proszę rozważyć przygotowanie także takiej ekspertyzy.	Uwaga nieuwzględniona. Warzucha polska nie jest wymieniona w SDF dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kroczycka PLH240032. Ponadto jej stanowisko znajduje się poza granicami obszaru. Projekt zarządzenia nie uwzględniał tego gatunku. W przypadku złożenia kompletnego wniosku o zmianę granic obszaru Natura 2000 oraz wniosku o dodanie nowego przedmiotu ochrony, zgodnie z wytycznymi GDOŚ, RDOŚ w Katowicach rozważy możliwość zmiany SDF i zarządzenia pzo w tym zakresie.
10.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę dokonać korekty zasięgu płatów siedlisk ciepłolubnych do ich faktycznego zasięgu w terenie, z pominięciem nakładania się z siedliskami leśnymi oraz uwzględnieniu płatów nieuwzględnionych w dokumentacji do PZO.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga zbyt ogólna i trudno jest się do niej odnieść.
11.	Fundacja Przyroda i Człowiek	Proszę wskazać siedlisko 6210 murawy kserotermiczne na całej powierzchni ich występowania, także w płatach siedliska 5130 Zarośla jałowca na murawach kserotermicznych i wrzosowiskach. W przypadku nieuwzględnienia tej uwagi dojdzie do uniemożliwienia finansowania utrzymania tych płatów w ramach mechanizmu Rolno-środowiskowo-klimatycznego, obecny PROW nie uwzględnia finansowania utrzymania siedliska 5130 (w wyniku uwzględnienia tej uwagi dojdzie do nałożenia się płatów siedlisk 5130 i 6210, podobna sytuacja istnieje już w przypadku innych siedlisk w SOOS Ostoja Kroczycka)	Uwaga nieuwzględniona. Zasięg siedlisk 5130 i 6210 został wskazany w pzo, zgodnie z dokumentacją przyrodniczą i oceną fitosocjologiczną, na podstawie przewodników metodycznych dla siedlisk przyrodniczych GIOŚ. Z informacji uzyskanych od Śląskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Częstochowie wynika, że zdarzają się sytuacje, iż wariant, który wybierają eksperci rolniśrodowiskowi różni się od przedmiotu ochrony ustanowionego na danym PZO/PO. Nie ma to wpływu na płatność rolniśrodowiskowo-klimatyczną.

12.	Fundacja Przyroda i Człowiek	<p>Sugestia dotycząca siedliska 6210 i uwzględnienia wypracowanej przez wiele lat metodyki regeneracji muraw kserotermicznych w rezerwacie przyrody Góra Zborów, zawartej w Zadaniach ochronnych rezerwatu zawierała osiągnięcie spójności dokumentów strategicznych różnych form ochrony, nakładających się wzajemnie. Według naszego doświadczenia nie powinno być na tym polu rozbieżności.</p> <p>W przedstawionych uwagach do formularza w części dotyczącej monitoringu – oceny parametrów siedliska, wskazujemy na obniżenie oceny FV na U1. Murawy na Górze Zborów nie są w chwili obecnej w optimum. Wciąż mamy tam do czynienia z odtwarzaniem tych ciepłolubnych siedlisk. Przy tym założeniu, wielokrotnie popartym wynikami badań i monitoringów, obsada tożsama z regeneracją, uwzględniająca zwiększenie, w kontekście przyjętych metodyk, wydaje się rozwiązaniem gwarantującym poprawę ich stanu w kolejnych latach realizacji PZO.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Po analizie dokumentacji dla rezerwatu przyrody Góra Zborów, uwzględniono propozycje zmian ocen wskaźników w szablonie dokumentacyjnym pzo w siedlisku 6210 dla stanowiska Góra Zborów. Uwzględniono uwagę dotyczącą zmiany w załączniku nr 5 do pzo, w działaniu ochronnym dotyczącym wypasu dla stanowiska Góra Zborów, poprzez zwiększenie obsady z 0,3-1,0 DJP na 0,3-1,5 DJP.</p>
13.	Fundacja Przyroda i Człowiek	<p>W szablonie dokumentacyjnym dla siedliska 6210 zaproponowano obniżenie oceny z FV na U1 parametru i wskaźników specyficzna struktura i funkcje: obce gatunki inwazyjne, rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych na stanowiskach: Słupska, Rzędkowice I, Rzędkowice II, Rzędkowice III.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Po weryfikacji wskazanych stanowisk dokonano ponownej oceny stanu zachowania siedliska 6210 i uznano, że stan zachowania od czasu poprzedniej oceny w 2018 r. na potrzeby sporządzania pzo, uległ pogorszeniu. Dokonano zmian w szablonie dokumentacyjnym.</p>
14.	Fundacja Przyroda i Człowiek	<p>Zaproponowano w załączniku 3 do pzo - Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń, dodanie nowych zagrożeń:</p> <p>Siedlisko 5130:</p> <p>A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu.</p> <p>W przypadku zaniechania wypasu zwierząt gospodarskich nastąpią zmiany w fizjonomii i składzie gatunkowym siedliska.</p> <p>W procesie sukcesji taksony typowe mozaiki muraw i jałowców będą wypierane, co w konsekwencji spowoduje zanik siedliska.</p> <p>A04.02 Wypas nieintensywny.</p> <p>W przypadku wypasu zwierząt gospodarskich o niedostatecznych</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Siedlisko 5130:</p> <p>Dodano do istniejących zagrożeń:</p> <p>A04.02 Wypas nieintensywny. Opis: wypas prowadzony przy zbyt niskiej obsadzie i krótkim terminie (niezgodnie z metodykami) powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska.</p> <p>A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu. Opis: brak wypasu powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska.</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne. Opis: w miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i></p>

	<p>wskaźnikach (obsada i obciążenie, terminy zgodne z metodyką) nastąpią zmiany w fizjonomii i składzie gatunkowym siedliska. W procesie sukcesji taksony typowe mozaiki muraw i jałowców będą wypierane, co w konsekwencji spowoduje zanik siedliska.</p> <p>J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.</p> <p>Niekontrolowany rozwój zabudowy, w tym grodzenie siedlisk (z wyjątkiem infrastruktury pasterskiej) powoduje przerwanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych oraz fragmentację siedlisk przyrodniczych, a także zmniejszanie jego areалу.</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne.</p> <p>W miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> oraz nawłocie <i>Solidago Sp.</i> Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany w fizjonomii siedlisk.</p> <p>I02 Problematyczne gatunki rodzime.</p> <p>W miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigejos</i> oraz orlica pospolita <i>Pteridium aquilinum</i>. Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany w fizjonomii siedlisk.</p> <p>Siedlisko 6210:</p> <p>A04.01 Wypas intensywny.</p> <p>Nieodpowiednia gospodarka pasterska, polegająca na zbyt intensywnym wypasie owiec, w tym przy zbyt dużym obciążeniu pastwiska, wypasie kwaterowym na niewielkich powierzchniach zbyt dużym stadem zwierząt, powoduje zmiany w siedlisku. Mogą nastąpić przekształcenia składu gatunkowego, na korzyść gatunków nieswoistych dla muraw oraz wypieranie taksonów charakterystycznych, w tym rzadkich i chronionych.</p> <p>A04.02 Wypas nieintensywny.</p> <p>W przypadku wypasu zwierząt gospodarskich o niedostatecznych</p>	<p>oraz nawłocie <i>Solidago Sp.</i> Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany w fizjonomii siedlisk.</p> <p>I02 Problematyczne gatunki rodzime.</p> <p>Opis:</p> <p>w miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. trzcinnik piaskowy <i>Calamagrostis epigejos</i> oraz orlica pospolita <i>Pteridium aquilinum</i>. Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany w fizjonomii siedlisk.</p> <p>Dodano do zagrożeń potencjalnych:</p> <p>E01.03. Zabudowa rozproszona.</p> <p>Opis: Niekontrolowany rozwój zabudowy, w tym grodzenie siedlisk (z wyjątkiem infrastruktury pasterskiej) może powodować przerwanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych oraz fragmentację siedlisk przyrodniczych, a także zmniejszanie jego areалу.</p> <p>Siedlisko 6210:</p> <p>Dodano do istniejących zagrożeń:</p> <p>A04.01 Wypas intensywny. Opis: zbyt intensywny wypas prowadzony przy zbyt dużym obciążeniu pastwiska, wypasie kwaterowym na niewielkich powierzchniach, zbyt dużym stadem zwierząt, powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska.</p> <p>A04.02 Wypas nieintensywny. Opis: wypas prowadzony przy zbyt niskiej obsadzie i krótkim terminie (niezgodnie z metodykami) powoduje niekorzystne zmiany w składzie gatunkowym i strukturze siedliska.</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne. Opis: w miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> oraz nawłocie <i>Solidago Sp.</i> Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany</p>
--	--	---

		<p>wskaźnikach (obsada i obciążenie, terminy zgodne z metodyką) nastąpią zmiany w fizjonomii i składzie gatunkowym siedliska. W procesie sukcesji taksony typowe mozaiki muraw i jałowców będą wypierane, co w konsekwencji spowoduje zanik siedliska.</p> <p>J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk.</p> <p>Niekontrolowany rozwój zabudowy, w tym grodzenie siedlisk (z wyjątkiem infrastruktury pasterskiej) powoduje przerwanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych oraz fragmentację siedlisk przyrodniczych, a także zmniejszanie jego areалу.</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne.</p> <p>W miejscach pozbawionych zabiegów ochrony czynnej następuje silna presja gatunków ekspansywnych tj. przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> oraz nawłocie <i>Cochlearia polonica</i> Sp. Ich nadmierny rozrost powoduje zaburzenia w fitocenozach, wypieranie gatunków charakterystycznych i zmiany w fizjonomii siedlisk.</p>	<p>w fizjonomii siedlisk.</p> <p>Dodano do zagrożeń potencjalnych: E01.03. Zabudowa rozproszona.</p> <p>Opis: Niekontrolowany rozwój zabudowy, w tym grodzenie siedlisk (z wyjątkiem infrastruktury pasterskiej) może powodować przerwanie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych oraz fragmentację siedlisk przyrodniczych, a także zmniejszanie jego areалу.</p>
15.	Fundacja Przyroda i Człowiek	<p>Zaproponowano w załączniku 5 w działaniu ochronnym pn. <i>Poprawa warunków świetlnych poprzez usunięcie 80-90% drzew i krzewów z całego obszaru zajmowanego przez siedlisko oraz w promieniu 30 m od granic płatu siedliska (z wyjątkiem osobników o pokroju pomnikowym). Bezwzględnie należy pozostawić wszystkie osobniki jałowca pospolitego <i>Juniperus communis</i>, dodanie zapisu:</i></p> <p>Eliminowanie poprzez koszenie i wrywanie obcych gatunków inwazyjnych, dwukrotnie w ciągu sezonu wegetacyjnego, przed wydaniem nasion lub zarodników</p> <p>Eliminowanie poprzez koszenie i wrywanie problematycznych gatunków rodzimych, dwukrotnie w ciągu sezonu wegetacyjnego, przed wydaniem nasion lub zarodników (działanie fakultatywne)</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Dodano nowe działanie ochronne dla siedlisk 5130 i 6210:</p> <p>Eliminowanie obcych gatunków inwazyjnych oraz problematycznych gatunków rodzimych poprzez koszenie i wrywanie dwukrotnie w ciągu sezonu wegetacyjnego, przed wydaniem nasion lub zarodników. (działanie fakultatywne)</p>

W związku z art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464.) przedmiotowy plan zadań ochronnych, jako akt prawa miejscowego został uzgodniony przez Wojewodę Śląskiego pismem Nr: IFVII.710.4.1.2022 z 7 marca 2022 r.